

at faa gennemført, men det er dog ikke ganske ligegyldigt, om man Aar efter Aar forstirer, at en Stat er uretfærdig og ubillig, og paa Valgtribunen og hvor som helst proklamerer denne Sætning. Naar det ikke forsøges modbevist fra nogen Side, saa kommer efterhaanden den Mening til at fæstne sig, at der i Virkeligheden sker en stor Uret, som man maa se at blive af med. Vi se i vort Naboland Sverige, at de faktisk ere komne til at afskrive deres Grundskatter. Forholdene der ere i øvrigt meget forskellige fra vore, men det skal jeg ikke nærmere ind paa — det er vist, at en stor Del Gjendomsbesiddere i Sverige i Tidens Løb ville blive fri for Skatter, som de tidligere aldrig havde ventet at blive fri for; det hænger sammen med Beskyttelsesystemet; de ville fylde Statskassen gennem Beskyttelsestold. Vil man gaa ad den Vej, kan man forsøge at forbyde det, men man kan ikke som her uden videre afskrive Hartkornsskatterne uden paa den anden Side at sørge for Dækning paa anden Maade, og jeg finder det i allerhøjeste Grad urigtigt, hvis man vil befri Kapitalen for de Skatter, der hvile paa den, for at lægge den over paa almindelige Forbrugsartikler. Jeg erkender, at man ikke kan opstille noget i og for sig rationelt eller retfærdigt Skattesystem; det vil altid kunne kritiseres fra den ene eller den anden Side. Men den største praktiske Fejl man kan begaa, forekommer mig at være den at lade Landets Kapitaler, først og fremmest dens Hovedkapital, Jorden, blive fri for direkte Beskatning. Det kan ikke nytte, man vil sige: Vi kunne faa den Skat paa en anden Maade, vi tage den blot — som det ærede Medlem for Ringløbing (S. C. Christensen) udtalte — paa et andet Grundlag, men det ærede Medlem forlader det bedste og det sikreste Grundlag, man overhovedet kan have for en Stat, for at gaa til noget fuldstændig usikkert og uvist. Man forlader en udmærket første Prioritet for at gaa til en ganske usikker sidste Prioritet. Det er Fejlen ved de Forslag, som de ærede Medlemmer ere fremkomne med. Den højt-ærede Indenrigsminister har allerede nævnt, hvorledes man umulig kan faa en Skat fra Udlandet, naar Prioriteterne befinde sig i Udlandet. Hvorledes vil man overhovedet kunne finde Papirer, som man ikke ved, hvor er? De ere maasse som nævnt i Udlandet, hvor det er komplet umuligt at faa fat i dem. Og Prioriteter, som blive pantsatte og som passere fra Haand til Haand, hvorledes vil man kunne sammenligne dem som Skatteobjekter med de faste Ejendomme, hvor det offentlige har en første Prioritet fremfor

alle andre Afgifter. Jeg vil haabe, at man en Gang maa komme til, at det er fuldstændig urigtigt at ville erstatte Skatterne paa Kapitalen, paa den virkelig ydende faste Kapital her i Landet med disse usikre Skatter, hvad enten man vil kalde dem Lejligheds-skatter eller Indtægts-skatter osv.; som altid vil være mere eller mindre afhængig af Personerne, og som altid ere mere eller mindre problematiske. Et andet er naturligtvis, at man ikke skal overdribe nogen Skat, og det kan gerne være, at man i Mangel af andre Stattegrundlag er kommen vel vidt i Retning af at bestemme Hartkornet. Som det vil mindes, blev man, da Tidene gik med, da Hartkornets Værdi blev ved at stige, ved at lægge Skatter paa det, hvor man mange Gange maasse kunde have sparet det, og nu, da det er nedadgaende, begynder man at klage over, at man har været for rundhaandet i mange Henseender tidligere. Men derfra at slutte, at man skulde begynde nu at afskrive, er en Slutning, som forekommer mig at være mere end dristig. Det ærede Medlem fra Ringløbing talte om, at man havde nævnt, at forgældede Proprietærer ikke vare meget værd som Skatteobjekter; naar man ikke havde hans Ejendom at holde sig til, saa havde man kun den forgældede Proprietær. Derimod stillede han op hele Bondestanden. Ja, men der er jo ikke Spor af Forskel paa Bondestanden og Proprietærstanden i saa Henseende. Bønderne kunne lige saa vel være meget usikre, men deres Ejendomme ville, naar de ikke ere forfærdelig slet drevne, til enhver Tid være et fortrinligt Grundlag for en Stat. Derimod erkender jeg, at det ærede Medlem fra Grenaa har Ret i, at naar man vil stille sig paa det Grundlag, at det er Kapitalen, der skal bære sin Andel af Skatten, bør selvfølgelig Bygningsafgiften paa Ejendomme, hvor da navnlig Fabrikker og Handelshuse etc. skulle komme til at spille en Rolle, tages med ind derunder. Og om der kan være virkelig Grund til, naar man gaar til Indførelsen af personlig Skat, at skyde det Spørgsmaal til Side, nærer jeg i høj Grad Tvivl om. Jeg skal da kun udtale, at da det synes at skulle passere flere Instanser, forekommer det mig, at det ærede Medlem for Grenaa's Forslag bør tages under alvorlig Overvejelse, saaledes at man i alt Fald kunde faa det Princip gennemført, at en Del af de kommunale Skatter skulde hvile paa Kapitalen — men ogsaa paa al Kapital og som første Prioritet — og den øvrige Del af Skatten paa Indkomster, saa vidt muligt regulerede ved Vedtægter. Jeg tror, den ærede sidste Taler (Scharling) nærede en